7/1882

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI : B.02.0.001/01-4321
KONU : 7/1882-4396 esas sayılı yazılı soru önergesi

13 /02/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :26.01.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1882-4396/15381 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından tevcih edilen 7/1882-4396 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı'nın 12.02.2004 tarih ve KÖB/54-2158 sayılı ve yazısı ve eki ilişiktedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK-1: SPK Başkanlığı'nın 12.02.2004 tarih ve 2158 sayılı yazısı ve eki (11 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

7/1882

Başbakanlık
Sermaye Piyasası Kurulu

SAYI : KÖB/ 54 - 2193

KONU :

ANKARA

12/2/2004

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç. Dr. Abdüllatif ŞENER)

İlgi: Kurulumuza 29.1.2004 tarihinde tebliğ edilen 27.1.2004 tarih ve B.02.0.001/01.4101 sayılı evrak akış ve talimat formu ekindeki Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 26.1.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1882-4396/15381 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde İstanbul Milletvekili Sn. Emin ŞİRİN tarafından verilen soru önergesi Kurulumuza gönderilmiştir. Soru önergesinde yer alan sorulara ilişkin görüşümüz ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Doğan CANSIZLAR
Kurul Başkanı

Başbakan ve
Bakanlar Yardımcılığı
Tarih: 12.02.2004
Sayı: 4321

I- İçerden Öğrenenlerin Ticareti ve Manipülasyon Suçlarına İlişkin Olarak

A) Kurulumuzca Yapılan Suç Duyuruları

Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn)'nun 47 nci maddesinin (A) bendinde düzenlenen içerden öğrenenlerin ticareti (SPKn md. 47/A-1) ve işlem bazlı manipülasyon (SPKn md. 47/A-2) suçları ile ilgili olarak Kurulumuz uzmanlarının incelemelerinde ulaşılan tespitler çerçevesinde, Kurulumuzca ilgili Cumhuriyet Savcılıkları nezdinde suç duyurularında bulunulmaktadır. Mevcut durum itibariyle, Kurulumuzun işlem bazlı manipülasyona ilişkin olarak yaklaşık 300 adet, içerden öğrenenlerin ticareti suçuna ilişkin olarak ise 12 adet suç duyurusu bulunmaktadır. Kurulumuzca yapılan suç duyuruları, Cumhuriyet Savcılıklarınca değerlendirilmekte ve ilgililer hakkında kamu davaları açılmaktadır.

Öte yandan, 21.12.2000 tarih ve 4616 sayılı Kanun ile 23.4.1999 tarihine kadar işlenen suçlardan dolayı şartlı salıverme, dava ve cezaların ertelenmesi hükme bağlanmıştır. Söz konusu Kanunun yürürlük tarihi sonrasında, Kanun kapsamında olan Kurulumuz suç duyurularından hazırlık soruşturması devam edenler hakkında Savcılıklar, kamu davası açılanlar hakkında ise Mahkemeler tarafından 'erteleme kararları' verilmiştir. 4616 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin 4 üncü bendi gereğince, yargı mercileri haklarında erteleme kararı verdikleri suçlara ilişkin olarak Türk Ceza Kanununda öngörülen dava zamanaşımı süreleri (SPKn md. 47 kapsamındaki fiillere ilişkin olarak 5 yıl) içerisinde bir başka suç işlenmemesi durumunda, zamanaşımı nedeniyle takipsizlik kararı vermektedirler.

Kurulumuzca yapılan suç duyurularının büyük bölümü, fiil tarihlerinin 23.4.1999 tarihi öncesi olması nedeniyle 4616 sayılı Kanun kapsamına girdiğinden, ilgili yargı mercilerince erteleme kararları verilmiştir. Bu nedenle, Kurulumuzun diğer suç duyurularının yanı sıra SPKn md. 47/A-1 ve 47/A-2 hükmüne aykırılıktan yapılan suç duyurularına ilişkin olarak, yargısal içtihatların oluşması süreci uzamıştır.

Kurulumuzca SPKn md. 47/A-2 hükmü çerçevesinde yapılan suç duyurularından yaklaşık 140'ı hakkında erteleme, 3'ü hakkında beraat, 8'i hakkında mahkumiyet, 10'u hakkında takipsizlik kararı verilmiş olup, yaklaşık 140 tane suç duyurusu ise yargı makamlarının incelemesindedir. SPKn md. 47/A-1 hükmü çerçevesinde yapılan suç duyurularından ise 4'ü hakkında erteleme, 4'ü hakkında beraat, 2'si hakkında

mahkumiyet, 1'i hakkında takipsizlik kararı verilmiş olup, 1 tane suç duyurusu ise yargı makamlarının incelemesindedir.

Kurulumuzca yapılan suç duyurularına ve yargılama süreçlerine ilişkin ayrıntılı bilgilere, Kurulumuzun resmi web sitesi olan "www.spk.gov.tr" adresinden ulaşılabilmektedir.

B) İlgililer Hakkında Borsalar ve Teşkilatlanmış Diğer Piyasalarda İşlem Yapma Yasağı Getirilmesi

Kurulun işlem yasağına ilişkin kararları, Sermaye Piyasası Kanununun 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenen 46 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (i) bendi hükmü uyarınca alınmaktadır.

Anılan madde uyarınca Kurul, Kanun uyarınca yaptığı izleme, inceleme ve denetlemeler sonucunda, "*Kanunun 47 nci madde (A) bendi hükmünde sayılan fiillere doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri Kurulca tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaya*" yetkilidir.

Kurula tanınan bu yetki, SPKn'nun 47 nci maddesinin (A) bendinde sayılan fiillere iştirak ettikleri saptanan kişilerle sınırlıdır.

Mevcut durum itibariyle, Kurulumuzun aldığı işlem yasağı tedbiri uygulanmasına ilişkin kararlarının büyük çoğunluğu, SPKn md. 47/A-2 hükmünde tanımlanan manipülasyon fiillerinden kaynaklanmaktadır. İşlem yasağı tedbiri, niteliği itibariyle, işlem bazlı manipülasyon suçunun engellenmesine daha uygundur. SPKn md. 47/A-2 hükmü uyarınca işlenen manipülasyon suçu, yapay olarak sermaye piyasası araçlarının arz ve talebini etkilemek, aktif bir piyasanın varlığı izlenimini uyandırmak ve fiyatları etkilemek amacıyla sermaye piyasası araçlarının alım ve satımını yapmaktır. Ancak, somut olayın niteliğine uygun düştüğü ölçüde, SPKn'nun 47 nci maddesinin (A) bendinde sayılan diğer fiillerin işlenmesi halinde de sorumlular hakkında işlem yasağı getirilmektedir.

SPKn md. 46/1-(i) hükmünün yasal gerekçesi ve amacı çerçevesinde, işlem yasağı tedbirinin temel nedenini, Kanunun 47 nci maddesinin (A) bendinde sayılan sermaye piyasasında dürüstlüğü bozan en ağır cezaların verileceği fiillerden birini işledikleri tespit edilen kişilerin, sermaye piyasası araçları üzerinde işlem yapmaya devam ederek piyasayı ve yatırımcıları tekrar yanıltarak zarara uğratmasını önlemek;

yatırımcıları bu tür zarar verici hareketlere karşı korumak ve piyasanın güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını sağlamak oluşturmaktadır. Anılan yasa düzenlemesi ile Kurula verilen yetki bir "yaptırım (ceza)" değil ileriye dönük bir "tedbir" niteliği taşımakta olup, SPKn'nun 47 nci maddesinin (A) bendinde öngörülen fiillere katılan kişilerin, işlem yapmaya devam ederek piyasayı ve yatırımcıları zarara uğratmaya devam etmelerini önlemeyi amaçlamaktadır.

Kurulumuzca yapılan incelemeler sonucunda muhtelif tarihlerde haklarında işlem yapma yasağı getirilen kişilerin yasaklılık durumları, işlem yasağı tedbirinin uygulama esaslarını belirleyen 28.3.2002 tarih ve 16/436 sayılı Kurul kararı çerçevesinde değerlendirilmektedir. Anılan Kurul kararı ile, işlem yasağının geçicilik ve süreklilik niteliğinin belirlenmesinde objektif bir ölçü olarak ceza mahkemelerinin mahkumiyet kararlarının esas alınması öngörülmüştür. Buna göre, haklarında mahkumiyet kararı bulunmayan kişilerin işlem yasakları geçici işlem yasağı olarak nitelendirilmekte ve geçici işlem yasağına ilişkin esaslara tabi olmaktadır. Dolayısıyla, yine aynı Kurul kararı gereğince, söz konusu kişiler hakkındaki geçici işlem yasağına ilişkin süre tedbirin alındığı tarihten itibaren 2 yıl olup, işlem yasağına konu fiili tekrar edenler bakımından süre yeni işlem yasağı tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yarı oranında artırılarak kademeli olarak uygulanmaktadır. Mahkumiyet kararı ile sürekliye çevrilecek işlem yasağına ilişkin süre ise, Kurul kararından itibaren fiilen uygulanan geçici işlem yasağı süresi de dikkate alınarak 5 yıldır. Geçici ve sürekli işlem yasağına ilişkin anılan süreler, SPKn'nun 47 nci maddesinin (A) bendinde öngörülen suçlara ilişkin asgari ve azami hapis cezası sürelerine paralel olarak belirlenmiştir.

Anılan Kurul kararı gereğince, geçici ve sürekli işlem yasağı sürelerinin dolması durumunda, ilgili hakkında Kurulumuz nezdinde devam etmekte olan bir inceleme bulunup bulunmadığı dikkate alınarak, işlem yasakları kaldırılmaktadır. Ayrıca, Kurulumuzca yapılan suç duyuruları üzerine savcılık/mahkeme tarafından takipsizlik/beraat kararı verilmesi halinde de, söz konusu kararın kesinleşmesini takiben suç duyurusuna esas işlem yasağı Kurulumuza kaldırılmaktadır.

Görüldüğü üzere, SPKn md. 46/1-(i) hükmü uyarınca Kurulumuzca işlem yasağı getirilmesi, SPKn'nun 47 nci maddesinin (A) bendinde sayılan suç konusu fiillerin işlendiğinin Kurulumuzca tespitine bağlıdır. Dolayısıyla, söz konusu suçlara ilişkin olarak açılan ceza davaları işlem yasağının akıbetine bağlı değildir. Bir başka deyişle, ilgilinin işlem yasağının kaldırılmış olması, açılmış olan ceza davalarının düşmesini

gerektirmemektedir. Bu durum, yukarıda da belirtildiği gibi, işlem yasağının niteliğinin "tedbir", işlem yasağına esas suç duyurusuna konu fiilin ise "suç" olması ve cezai sorumluluğu gerektirmesi ayrımından kaynaklanmaktadır.

Kurulumuzca haklarında borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yapma yasağı getirilenlerden 260 kişinin, dava zamanaşımı süreleri ile işlem yasağı süreleri dolduğu belirlenen yasakları Kurulumuzca muhtelif tarihlerde kaldırılmıştır. Mevcut durum itibariyle 282 kişinin işlem yasakları devam etmekte olup, işlem yasaklarına ilişkin güncel bilgilere Kurulumuzun resmi web sitesi olan "www.spk.gov.tr" adresinden ulaşılabilmektedir.

II- İşlem bazlı manipülasyon suçuna ilişkin olarak Kurulumuzca yayımlanan çalışma, yasal suç tanımını değiştirmemektedir.

Sermaye piyasasında manipülasyon, Sermaye Piyasası Kanununun 47 nci maddesinin (A) bendinin ikinci ve üçüncü alt bentlerinde birer suç tipi olarak düzenlenmiştir. Suçun unsurları ve değerlendirmesi, tamamen yasal koşullara göre yapılacaktır. Ancak manipülasyon suçunun yasadaki tanımı, yasa yapma tekniğine uygun olarak genel ve objektif nitelik taşımaktadır.

Yasal metinlerdeki genel ve objektif suç tanımlarının kapsamına ne gibi işlemlerin girebileceğini sınırlayıcı biçimde belirlemeye olanak yoktur. Manipülasyon suçu, çok farklı yöntemlerin kullanılması suretiyle işlenebilir. Ancak, gerek teorik olarak üzerinde uzlaşılan, gerek uygulamada sık sık ortaya çıkan bazı işlem kalıplarını, manipülatif işlem örnekleri olarak ortaya koymak mümkündür.

Bu çerçevede, uluslararası düzenleme ve uygulamalar ile Kurulumuzun denetimlerinde ulaşılan tespitler dikkate alınarak, özellikle işlem bazlı manipülasyonda kullanılan yaygın yöntemler ve davranış kalıplarıyla ile ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmek üzere Kurulumuzca "Hisse Senedi Piyasalarında Manipülasyon" başlığı altında bir çalışma hazırlanmış ve Kurulun web sayfasında yayımlanmıştır. Söz konusu çalışma, borsadaki tüm alım satım işlemlerini suç kapsamında değerlendirmemektedir. Aksine çalışmanın amacı, bütünlük halinde kullanılmaları halinde manipülasyon suçunu oluşturan işlem yöntemleri ve davranış kalıplarını sınırlayıcı olmadan teoriden ve uygulamadan örneklerle açıklamak ve bu fiillere karşı korunma yöntemleri konusunda aracı kurumlara, yatırımcılara ve kamuya bilgi vermektir. Ayrıca, bu işlem kalıpları çoğunlukla tek başına manipülatif nitelik taşımayabileceğinden, ancak başka işlem

kalıplarıyla bütünlük halinde kullanılmaları, işlemlerin zamanlaması, işlem yapılan hisse senedinin piyasa derinliğine orantılı yoğunlukta gerçekleştirilmeleri, işlem yapanların grup oluşturmaları, hisse senedi ve nakit virmanlarının bulunması gibi örnek olarak sayılabilecek birçok etkenin birisi veya birkaçıyla birleşmelerine bağlı olarak manipülasyon suçu oluşabilmektedir.

III- Doğrudan manipülasyon suçunun işlenmesi değil, suçun işlenmesi suretiyle elde edilen menfaatin aklanması karapara aklama suçunu oluşturmaktadır.

26.12.2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5020 sayılı Bankalar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 15 inci maddesi ile, 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendine (7) numaralı alt bend olarak *"2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1) ila (7) numaralı alt bendlerindeki"* hükmü eklenmiştir.

4208 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendinde *"karapara"* tanımına yer verilmiş olup, anılan bendde alt bendler halinde sayılan suçların işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirler "karapara" tanımı kapsamına girmektedir. Yapılan değişiklikle anılan bende SPKn'nun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1) ila (7) numaralı alt bendlerindeki fiiller de eklendiğinden, söz konusu fiiller de öncül suçlar kapsamına alınmaktadır. Dolayısıyla, anılan fiillerin işlenmesi suretiyle bir mefaat elde edildiği takdirde, elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirler "karapara" tanımı kapsamına dahil edilmektedir.

4208 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendinde ise, *"karapara aklama suçu"* tanımlanmıştır. Buna göre, aynı maddenin (a) bendinde yer verilen suç fiillerinin işlenmesi suretiyle elde edilen karaparanın elde edenlerce meşruiyet kazandırılması amacıyla değerlendirilmesi, bu yolla elde edildiği bilinen karaparanın başkalarınca iktisap edilmesi, bulundurulması; elde edenlerce veya başkaları tarafından kullanılması, kaynak veya niteliğinin veya zilyet ya da malikinin değiştirilmesi, gizlenmesi veya sınır ötesi harekete tabi tutulması veya bu hareketin gizlenmesi, yukarıda belirtilen suçların hukuki sonuçlarından failin kaçmasına yardım etmek amacıyla kaynağının veya yerinin değiştirilmesi veya transfer yoluyla aklanması veya karaparanın tespitini engellemeye yönelik fiiller "karapara aklama suçu" kapsamına girmektedir.

Görüldüğü üzere, SPKn'nun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1) ila (7) numaralı alt bendlerinde tanımlanan fiiller, 4208 sayılı Kanun gereğince öncül suç olmakla birlikte, Sermaye Piyasası Kanununda düzenlenmiş suçlar değil, ancak suçlardan varsa elde edilen menfaatin 4208 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendinde öngörülen yöntemlerle değerlendirilmesi "karapara aklama suçunu" oluşturacaktır.

IV- Aracı Kurumların Müşterilerine Ödünç Para Vermelerine İlişkin Olarak

A) Hisse senedi piyasasında işlem gününde (T günü) gerçekleşen işlemlerin takası, işlem gününü izleyen ikinci iş günü (T+2) gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, hisse senedi alım emri veren tarafın almış olduğu hisse senetlerinin bedelini ödeme ve satım emri veren tarafın satmış olduğu hisse senetlerini teslim yükümlülüğü işlemi takip eden ikinci iş günü doğmaktadır. Bu nedenle, takas tarihinden önce takas borcu muaccel hale gelmemektedir.

Konuya ilişkin olarak Kurulumuzun Seri:V, No:46 sayılı Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğinin "Aracı kurumların yapamayacakları iş ve işlemler" başlığını taşıyan 58 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde "*kredili menkul kıymet işlemlerine ilişkin mevzuatın imkan verdiği haller hariç olmak üzere ödünç para verme işlemi yapamayacakları*" hükme bağlanmıştır. Ancak, aracı kurumlar Kurulumuzun Seri:V, No:65 Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliği çerçevesinde müşterileriyle kredili işlem yapabilmektedirler.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliği 32 nci maddesi, alım emri verilirken kaparo ya da teminat veya işlem tutarının ödenmesini; satış emirleri verilirken işleme ilişkin menkul kıymetin teslimini emri borsaya intikal ettirmenin önşartı olarak isteyebileceğini düzeleyerek, konuyu aracı kuruluşların ihtiyarına bırakmıştır. Nakit veya kıymet alınmadan yapılan işlemler nedeniyle takas günü nakit veya menkul kıymet teslim yükümlülüğünü yerine getirmeyerek temerrüde düşen yatırımcıların olması durumunda, Teslim Karşılığı Ödeme Prensibi (*Aracı kuruluşların takas merkezine olan borçlarını kapatmadıkça takastan olan alacaklarını alamamaları; borcun kısmen kapatılması halinde ise üyenin alacağının kapatmış olduğu borcuna orantılı olarak ödenmesi ve aracı kuruluşların takas borçları karşılığında aynı güne ait takas alacaklarına bloke konulması*) çerçevesinde aracı kurumlar diğer alacaklarına bloke

konulmaması ve İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) nezdinde temerrüde düşmemek için, müşterilerin nakit veya menkul kıymet yükümlülüklerini müşteriler adına yerine getirebilmektedir.

Kurulumuzun Seri:V, No:65 sayılı "Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliği"nin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında da, kredili olmayan bir alım emri nedeniyle müşterinin ödemekle yükümlü olduğu tutarın tamamının veya bir kısmının takas günü itibariyle tevdi edilmemesi veya söz konusu tutarın takas tarihi itibariyle müşterinin aracı kurum nezdindeki hesabında bulunmaması durumunda, herhangi bir ilave bir bildirime ihtiyaç duyulmaksızın işlemin kredi limitleri açısından kredili işlem olduğunun kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

Müşterinin anılan şekilde nakit veya menkul kıymet teslim yükümlülüğünde temerrüde düşmesi durumunda, aralarındaki anlaşma ve mevzuat hükümleri çerçevesinde, hisse senedi alımı yapılmışsa aracı kurum alınan hisse senetlerini satmakta veya hisse senedi satış işlemi yapılmışsa söz konusu senetleri takas günü gelen para ile aracı kurum almakta ayrıca müşteriye temerrüt faizi uygulayabilmektedirler.

Öte yandan, Seri:V, No:65 sayılı Tebliğin Tebliğin 35 inci maddesinde "*üç ay içerisinde iki defadan daha fazla takas yükümlülüğünü ve/veya özkaynak tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen müşterilerin kimlik bilgilerinin aracı kurumlarca Borsaya bildirileceği, kimlik bilgileri İMKB tarafından ilan edilen müşterilerin işlem gününde emre konu nakit veya menkul kıymet tutarlarının hesaplarında bulunmaması veya emrin verildiği anda peşinen tevdi edilmemesi durumunda bu müşterilerin alım veya satım işlemlerinin hiçbir aracı kurum tarafından Borsada ilan edildiği tarihten itibaren 6 ay süre ile kabul edilmeyeceği*" hükme bağlanmıştır.

B) Temerrüde düşen yatırımcıya aracı kurumlar, yatırımcı ile aralarında daha önce akdedilmiş olan alım satıma aracılık çerçeve sözleşmesinde belirlenen esaslar dahilinde temerrüd faizi uygulamaktadırlar. Söz konusu faiz geliri üzerinden aracı kurumlar Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi ödemekte ve dönemler itibariyle elde edilen kar rakamı üzerinden Kurumlar Vergisi ödemektedirler.

C) Aracı kurumların müşteriye ödünç para verme yetkisi bulunmamaktadır. Ancak, yukarıda (A) bendinde de ifade edildiği üzere, Kurulun kredili işlemlere ilişkin

düzenlemeleri çerçevesinde ve Kuruldan izin almak kaydıyla kredili işlem yapılabilmektedir.

D) Aracı kurumların müşterilere ödünç para vermesi Seri:V, No:46 sayılı Tebliğin 58 inci maddesine aykırıdır. Bu kapsamdaki işlemler, Sermaye Piyasası Kanununun 47/A maddesi kapsamında Kurul düzenlemelerine aykırı işlemler olmaları nedeniyle idari para cezası yaptırımına tabi olmaktadır.

Ayrıca, aynı Kanun'un 46 ncı maddesinin (g) bendinde "*Kurulun, aracı kurumun mevzuat, esas sözleşme ve içtüzük hükümlerine aykırı faaliyetlerini tespit etmesi halinde, ilgililerden aykırılıkların giderilmesi ve kanuna, işletme amaç ve ilkelere uygunluğun sağlanmasını istemeye; aykırılıkta sorumluluğu tespit edilen kurum görevlilerinin, haklarında kovuşturmaya geçildikten sonra yargılama sonuçlanıncaya kadar imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya; aykırılıkların giderilmemesi veya giderilmeyecek aykırılıkların tespit edilmesi durumunda gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu kurumların faaliyetlerini geçici veya sürekli olarak durdurmaya yetkili olduğu*" hükme bağlanmıştır.

V- Sermaye Piyasasına Özgü Hukuki Sorunlar İçin İhtisas Mahkemelerinin Oluşturulmasına İlişkin Olarak

Hakimler Savcılar Yüksek Kurulunun 11.10.2001 tarihli kararı uyarınca, Sermaye Piyasası Kanununa muhalefet suçlarına İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde İstanbul Adliyesinde, Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde Ankara Adliyesinde, İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde İzmir Adliyesinde bakılmaktadır. Ayrıca, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 30.10.2001 tarihli kararı ile, Sermaye Piyasası Kanununda düzenlenen suçlar hakkında soruşturmaların hiçbir gecikmeye ve duraksamaya yer verilmeden, etkin ve süratli bir şekilde yapılabilmesi için bu suçların soruşturmasından sorumlu bir Cumhuriyet Savcısının görevlendirilmesine karar verilmiştir.

Anılan kararlar ile, Sermaye Piyasası Kanununa muhalefet suçlarının cezai takibinde ihtisaslaşmış Cumhuriyet Savcılıklarının oluşturulması ve suçların soruşturmasının daha kısa sürede tamamlanması amaçlanmıştır. Söz konusu kararın alınması öncesinde Adalet Bakanlığı ile yapılan yazışmalarda, Kurulumuz sermaye piyasası gibi Türk hukukunda yeni olan konulara ilişkin özel ihtisas mahkemelerinin kurulması gereğini belirtmiştir.

7/1882

VI- İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının Yaptığı Yardım ve Bağışlara İlişkin Olarak

A) İMKB'nin Bağışta Bulunma Yetkisi

Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsalar, Sermaye Piyasası Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlardır. Aynı maddenin son fıkrasında, borsaların özel bütçe ile idare olunacağı, bütçeleri ve personel kadrolarının yönetim kurullarının teklifi üzerine genel kurullarınca kesinleştirileceği hükme bağlanmıştır.

İMKB Yönetim Kurulunca hazırlanan bütçe önerisi, her yıl Kasım ayında İMKB üyesi aracı kurum ve bankalardan oluşan İMKB genel kurulunda görüşülmekte ve kabul edilmektedir. Dolayısıyla, İMKB tarafından yapılan bağış ve yardımlar borsa bütçesine ilişkin yasal prosedür çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

B) İMKB'nin Gerçekleştirdiği Bağış ve Yardımlarda Gözetilen Kriterler

İMKB bütçelerinin görüşüldüğü genel kurullarda İMKB yetkilileri tarafından yapılan açıklamalarda, yardım ve bağışların İMKB'nin sosyal sorumluluk anlayışı çerçevesinde ve kamu yararı gözetilerek yapıldığı, bu kapsamda ülke tanıtımına, ülkenin sosyal ve ekonomik gelişmesine katkıda bulunacak şekilde davranıldığı, ayrıca söz konusu katkıların İMKB'nin tanıtımı fonksiyonunu da yerine getirdiği ifade edilmektedir.

C) İMKB'nin Gerçekleştirdiği Bağış ve Yardımlara İlişkin Bilgiler

Güncelliği dikkate alınarak, 2002 ve 2003 yılında İMKB tarafından yapılan yardım ve bağışlara ilişkin tablo yazımız ekinde sunulmaktadır.

D) İMKB'nin Gerçekleştirdiği Bağışlara İlişkin Kurulumuz Denetimi

Sermaye Piyasası Kanunun 40 ıncı maddesinin beşinci fıkrası uyarınca Kurulumuz, borsaların izleme ve denetim merciidir. Bu kapsamda, İMKB nezdinde her yıl düzenli olarak denetimler yapılmaktadır.

7/1882

İMKB TARAFINDAN 2003 YILINDA YAPILAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR

İÜ ARAŞT.ve YARD.VAKFI	23.558.208.400
SİVASSPOR BAĞIŞ	56.501.320.000
MÜLKİYE SPOR KLÜBÜ	69.663.900.000
HAZ.MÜST.BLOOMBERG	74.426.437.756
FEAS	126.791.470.000
TÜTAV	181.033.555.235
HİTİTLER BELGESELİ ANA SPON.	202.226.158.000
OECD 2003 YILI KATKİSI	232.639.631.945
DİĞER*	30.502.193.000
TOPLAM	**997.342.874.336**

***DİĞER 20 milyar TL'nin altındaki kalemlerin toplamını ifade etmektedir.**

İMKB TARAFINDAN 2002 YILINDA YAPILAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI	24.513.225.000
TÜRMOB	24.615.645.000
MARMARA GRUBU STR.ve SOS.ARŞ.VAKFI	35.000.000.000
TEBİAT-EKONOMİ ZİRVESİ SPONSORLUK BED.	35.400.000.000
KÜLTÜR BAKANLIĞI	38.940.000.000
HAVA KUV.KOM.KARTAL VAKFI	40.000.000.000
TÜSİAD TEKNOLOJİ KONG	40.000.000.000
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI DIŞ EKONOMİK İLŞ.GN.MD.	40.068.325.000
BORSA UZMANLARI DERNEĞİ	42.550.000.000
SEVDA CENAP MÜZİK VAKFI	47.436.600.000
AFYON DEPREMİ YARDIM HESABINA ÖD.	50.000.000.000
ANADOLU ÇAĞDAŞ EĞİTİM VAKFI	50.000.000.000
SPK-AOÇ AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARI	50.000.000.000
İTÜ SPOR KLÜBÜ	50.314.680.000
AIMS OPTRONICS VİDEO KONF.SİS.	50.453.275.160
TÜSİAD WASHINGTON	53.992.470.000
HAZ.MÜST.BLOOMBERG	55.226.657.753
ODTÜ GELİŞTİRME VAKFI	65.386.089.180
DÜNYA TÜRK İŞADAMLARI VAKFI	67.536.300.000
NEWSPOT DERGİSİ REDAKSİYON ÜC.	81.848.563.020
İSTANBUL GENÇ MÜT.	96.834.300.000
K.ARMUTLU GEÇİCİ KARAKOLU YEMEK BD.	130.195.300.000
FEAS	164.051.414.200
TÜRK BASKETBOLUNU GELİŞTİRME VAKFI	200.000.000.000
MÜLKİYE SPOR KLÜBÜ	249.153.000.000
OECD-PRİVATE ENTER.DEV.PROJESİ	277.110.054.219
HAZ.MÜST.ÜST GEÇİT KRŞ. KARŞILIĞI	326.854.577.568
İKÖ - AB FORMU	332.093.500.000
İST.KÜLTÜR VE SANAT VAKFI	623.296.305.900
İTÜ GEL.VAKFI	1.029.252.151.118
IOSCO 2002 KONFERANSI	1.121.953.911.353
DİĞER*	218.574.412.655
TOPLAM	**5.712.650.757.126**

***DİĞER 20 milyar TL'nin altındaki kalemlerin toplamını ifade etmektedir.**